

Bærekraft og FNs bærekraftsmål på humanioras agenda

Svar fra Det teologiske fakultet på spørsmål til UHR-Humanioras organisasjoner (Universiteter og høgskoler)

UHR har som ambisjon å bidra til et bærekraftig samfunn, og flere av UHRs strategiske enheter jobber med dette innenfor sine fagområder. På grunnlag av dette har UHR-Humaniora nedsatt en arbeidsgruppe som har fått i oppgave å se på bærekraft innen humaniora.

For å utrede temaet ønsker arbeidsgruppen å innhente informasjon fra UHR-Humanioras 22 underliggende fagorganer og medlemsinstitusjonene underveis i arbeidet. Spørsmålssettet som det ønskes svar på, vil danne utgangspunkt for en kartlegging hvordan bærekraft og FNs bærekraftsmål er satt på agendaen i fagorganene og ved institusjonene, og inngå som et element i arbeidsgruppens undersøkelse. Ved enhetsmøtet 6. mai vil foreløpige resultater fra kartleggingen presenteres.

Vi håper at spørsmålene bidrar til å engasjere fagmiljø og institutter, og oppfordrer fakultetene om å sette spørsmålssettet på sin møteagenda ved en passende anledning før påske.

Arbeidsgruppen består av:

Sara Brinch, prodekan ved NTNU

Ursula Münster, leder av Oslo School of Environmental Humanities

Rasmus Slaatelid, leder av Vitensenteret ved UiB

Finn Arne Jørgensen, leder av Greenhouse ved UiS

Henning Wærp, professor i nordisk litteraturvitenskap ved UiT

Erlend Ditlefsen Aag, NSO

Svarfrist til UHR-Humaniora er 7. april. Svarene sendes Hanne-Gerd Nielsen: hanne-gerd.nielsen@uhr.no

1. Sett fra fakultetets ståsted: hvilke muligheter og utfordringer ligger det i koblingen mellom humaniora og bærekraft?

For at FNs 17 bærekraftsmål skal kunne nås krever det et bredt tverrvitenskapelig samarbeid, og humaniora er avgjørende. Humaniora bidrar til å belyse at bærekraft handler om menneskers liv, om samspillet mellom mennesker, og mellom mennesker og natur, om naturens egenverdi, om kultur mm.

Tendenser til å vektlegge det antroposentriske på bekostning av det nødvendige økosentriske være en utfordring. Likedan kan tendensen til å knytte bærekraft til teknologiske løsninger bidra til en reduksjonistisk problemforståelse og svekke humanioras betydning, noe som igjen svekker bærekraftsutviklingen.

2. På hvilke måter har fakultetet satt bærekraft på agendaen?

(Eksempelvis strategidokumenter, forskningssatsninger, utviklingsprosjekter innen utdanning og undervisning, føringer for studietilbudets studieplaner, studieprogrammenes læringsmål, osv)

Det teologiske fakultet har nylig vedtatt strategi 2030. Der har bærekraft en sentral plass. Bærekraft ses i sammenheng med utviklingen av et levedyktig og sammenhengende samfunn og legger føringer for forskningssatsninger og undervisning. Med grunnlag i Strategi 2030 vil vi de neste årene gjøre prioriteringer som vil øke den forskningsmessige kompetansen. I forbindelse med arbeidet med ny strategi for internasjonalisering vil dette stå sentralt, og det samme gjelder i arbeidet med fornyelse av undervisningsporteføljen.

3. Finnes det egne forskergrupper ved fakultetet som arbeider med bærekraftrelaterte problemstillinger, eller forskere som har utviklet prosjekter med slike problemstillinger?

Hvis ja: Kan noen av arbeidene/prosjektene knyttes til spesifikke FNs bærekraftsmål?

På TF fins den tverrfaglige og tverrfakultære forskningsgruppen «The Ambivalence of Nordic Nature: Gift, Guilt, Grace som utforsker den nordiske responsen på klimakrisen med utgangspunktet i kulturelle, religiøse og naturfaglige perspektiver (inkluderer fag som biologi, psykologi, filosofi, litteratur og teologi). Dette er en forskergruppe som har utviklet forskningssøknader siste året som adresserer bærekraftsutfordringer. Også i tilknytning til livsvitenskap og innenfor rammen av et tverrfaglig forskningsprosjekt arbeides det med bærekraft. Videre deltar forskere i et EØS-finansiert prosjekt om likestilling, der kjønnslikestillingens betydning for en bærekraftig utvikling står sentralt.

4. Hvordan inngår temaet bærekraft i fakultetets studieprogram?

(hhv studietilbud, som emne, som læringsmål i studieprogram, som tema i undervisning, etc.)

Dersom det inngår i undervisningen: på hvilke måter undervises det i bærekraftsspørsmål? (tema for forelesning, seminararbeid, casebasert undervisning, prosjektarbeid, gruppearbeid etc.)

TF har flere emner som adresserer bærekraft som tema i tilknytning til religion, kjønn og klima. I flere av programmene arbeides det med religionsmøtet, der religion som historisk hendelse og som levd virkelighet står sentralt. Grenseflater og konfliktflater tematiseres. Migrasjon, omvendelse og kjønnsdiskriminering er forhold som utfordrer samfunnets bærekraft nasjonalt og globalt. Et eksempel er masterprogrammet Religion and Diversity: Conflict and Coexistence; et annet er ba/ma i Religion og samfunn. Kjønn og interreligiøse tema fins i alle program, som egne emner og integrert i andre og svarer på bærekraftsutfordringer knyttet til samfunnets sammenheng.